

Országos növényvédelmi előrejelzés a szántóföldi és kertészeti kultúrákban 2026.04.08.

A múlt heti időjárás ha hőmérséklet tekintetében nem is, de csapadék ellátottságban biztosan megosztotta az ország különböző területeit. Az északi részeken és az Alföld egyes régióiban 15-25 mm eső is hullott, míg az ország nagy részén inkább szárazabb, hűvösebb, szeles időszak volt jellemző. A felmelegedés Húsvétra érkezett, nappali 18-23 fokok maximum hőmérsékletekkel de helyenként azért még talajmenti fagy is tapasztalható volt. A levegő hőmérsékletének emelkedése a talaj felső rétegének felmelegedését is maga után hozta (7-11 °C), így az ország számos területén megkezdtek a kukorica, napraforgó vetését.

GABONAFÉLÉK

Az őszi gabonaféléinkben egyelőre nem változott jelentősen a növényegészségügyi helyzet, de azokon a tájakon ahol az esőket követően feláztak a talajok, a magas páratartalmú közegben a kórokozók lassú terjedésének nő az esélye. Őszi búzában (1 nóduszos állapot) a **lisztharmat és a szeptóriás levélfoltosság** gyenge mértékű fertőzése jellemző a legtöbb állományban. **Őszi árpában a hálózatos levélfoltosság és a lisztharmat** észlelési szintű-gyenge fokozatú fertőzöttsége sem erősödött az utóbbi napokban. Szórványosan, egy-egy sűrűbb állományban észlelési szintű **levélrozsda** tünetek váltak láthatóvá, melynek terjedésére nedves, párás időjárási körülmények között számíthatunk.

Egy-egy kisebb termesztési körzetben **fokozódott a vetésfehérítő bogarak** áttelelő egyedeinek a betelepődése, a tábla szegélyben 4-7 db imágó/10 hálócspás mennyiségben gyűjtöttük a kártevőt (Jász-Nagykun Szolnok Vármegye). A szegélyzőna minimális hámozgatása mellett, már kopuláló egyedeket és elszórtan tojásokat is lehet találni.

REPCE

Repcebén a **szárormányosok** betelepődése csak néhány táblán kapott új erőre, létszámuk a legtöbb esetben minimális szintre szorult vissza.

Növekedett azonban a **repcefénybogarak** száma (60-180 db imágó/10 hcs), mely a repce többnyire **sárgabimbós állapotában fokozódó kártételi veszélyt jelent (1. fotó)**! Az állományok gyakori, rendszeres ellenőrzése szükséges. A kártételi küszöbértéket meghaladó egyedszám esetén a **védekezés indokoltá válhat** a repcefénybogár piretroid rezisztenciájának figyelembe vétele és a méhek védelme mellett!

1. fotó: Repcefénybogár sárgabimbós állapotú repcén (Fotó: Tüh A.)

NAPRAFORGÓ, KUKORICA

Folyamatos a tavaszi vetésű növények alá a talaj előkészítés, illetve az Alföldön és a nagyobb gazdaságokban megkezdődött a vetés is. A **talajlakó kártevők** (pl. drótférgek, pajorok) talajban történő felfelé húzódása megfigyelhető, melyet a kedvező talajhőmérséklet is lehetővé tesz. Amennyiben az elővetemény és az előzetes talaj vizsgálat (pl. térfogati kvadrát módszer, búzacsomós csalogató módszer) a pajorok, drótférgek, áldrótférgek veszélyes szintű fertőzöttségét mutatja, a vetőmag rovarölőszeres csávázása vagy talajfertőtlenítés javasolt a vetéssel egy menetben.

KERTÉSZETI KULTÚRÁK

A még virágzó őszibarack, cseresznye, meggy, szilva esetében továbbra is jelentős fertőzésveszélyt jelent a **virágfertőző monília**. Az eső napokon a **tafrinás levélfodrosodás** fertőzésére is nagy esély van, egészen a hőmérséklet tartós emelkedéséig (>14-15 °C). Addig intenzív fungicides védekezés javasolt!

A kihelyezett feromon csapdák fogásai alapján szinte mindenütt megkezdődött és erősödött a **szilvamoly** és a **keleti gyümölcsmoly** rajzása a kertekben. A védekezéssel célszerű várni a virágzás végéig részben a méhek védelme érdekében, részben az imágók aktivitása miatt. A legtöbb szilvamoly imágóra 17-22 °C hőmérsékleten számíthatunk, a tömeges tojásrakás 24,0-26,0 °C között valószínűsíthető, tehát a védekezéseket majd a tartós felmelegedésre célszerű tervezni.

A virágzás eleji szilvában megkezdődött, góckban ugrásszerűen megnőtt a **poloskaszagú darazsak** egyedszáma a kihelyezett fehér ragacslapokon. A védekezések során méhekre nem jelölésköteles, vagy méhkímélő technológiával kijuttatható készítményeket válasszunk.

A **pirosbimbós-virágzás elején lévő almában** a **levélpirosító almalevéltetű** kártétele nem erősödött. Megkezdődött azonban az **almalevél-aknázómoly** (240-250 db imágó/csapda/4 nap), az **almalevél-sátorosmoly** és a **almalevél-törpemoly** rajzása egyes kertekben. Az ellenük való védekezés még várat magára.

Helyenként nagyon alacsony szinten és gyakorisággal, de érzékeny fajtákban erőteljesebben jelentek meg a **lisztharmat** primer tünetei a kibontakozó kis leveleken (2. fotó).

2. fotó: Almafa lisztharmat primer tünete pirosbimbós állapotú almán (Fotó: Tüh A.)

Az esős napokon mostanra szinte már mindenütt általánossá vált az **almafa varasodás** aszkospóra szóródása, fertőzése ezért a betegségek ellen az intenzív védelem javasolt. Az alma, körte különböző mértékű virágzásával növekvő tendenciájúvá vált az **almatermésűek tűzelhalás betegségének fertőzésveszélye**. Kórokozó oldalról még alacsonyak az átlaghőmérsékleti értékek (>15,6 °C) a fertőzéshez, de köd, pára vagy csapadék (>1 mm) esetén a kinyílt virágok felületén bekövetkezhet a bibén keresztül a fertőzés. A megelőző védekezések elvégzése időszerű és javasolt!

Körtében a körtelevélbolha imágóinak kisebb száma látható a fákon, a tojásrakás megkezdődött (lárvakelés még nem tapasztalható), de a korábbi évekhez képest egyelőre jóval alacsonyabb szinten. A tojásokból kelő lárvák elleni védekezésre fel kell készülni.

A szőlőfajták jó részében már megduzzadtak, megpattantak a rügyek, így rügy gyapotos állapotban a lemosó permetezések még elvégezhetők az áttelelt károsítók ellen. Rügykárosítók (bagolylepke-fajok, ékköves faaraszoló) nagyobb arányú kártételét eddig nem tapasztaltuk.

Tűh Annamária
Magyar Növényvédő Mérnöki és
Növényorvosi Kamara

Az előrejelzés a Borsod –Abaúj-Zemplén, Csongrád-Csanád, Hajdú-Bihar, Jász-Nagykun-Szolnok, Komárom-Esztergom és Zala vármegyei Növényorvosi Kamarák szakembereinek megfigyelései alapján készült.